משניות מבוארות מסכת נגעים פרק ו

אמר רבי עקיבא מודה אני בזה בשער פקודה כזה שהלכה כחכמים שהוא טהור. איזה הוא שער פקודה שהוא טמא, מי שהיתה בו בהרת כגרים, בזה שתי שערות לבנות, והלך הימנה כחצי גרים והניחו לשער לבן במקום הבהרת, וחזר. אמרו לו חכמים, לרבי עקיבא, כשם שבטלו הגר"א גורס, כשם שבטלתָּ את דברי עקיבא בן מהללאל, אף בדבריך אינו מקיימין: ד כל ספק נגעים בתחילה טהור, עד שלא נזקק לטמאה. משנזקק לטמאה, ספקו טמא. כיצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, בסוף שבוע בזה כסלע ובזה כסלע, ואינו ידוע באיזה מהן פשה, בין באיש אחד בין בשני אנשים, טהור. רבי עקיבא אומר, באיש אחד, טמא. ובשני אנשים, טהור; ה משנזקק לטמאה, ספקו טמא כיצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, בסוף שבוע בזה כסלע ועוד ובזה כסלע ועוד, שניהן טמאין. אף על פי שחזרו להיות כסלע וכסלע, שניהן טמאין, עד שיחזרו להיות כגרים. זה הוא שאמרו, משנזקק לטמאה, ספקו טמא.

פרק ו א

גופה של בהרת, כגרים חצי פול הקילקי, שם מקום שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, באו בסוף שבוע בזה כסלע ועוד ובזה כסלע ועוד, בדעביהם פשה, שניהן טמאין, אף על פי שחזרו להיות כסלע וכסלע, ונמצא שבאחד מהם הלך הפשיון ונטהר, מכל מקום שניהם טמאין עד שיחזרו להיות כגרים, שאז בשניהם הלך הפשיון. זה הוא שאמרו חכמים משנזקק לטמאה ספקו טמא, דברי הרב (שם ז) "ונטהרו הכהן", את הנדאי הוא מטהר ואינו מטהר הספק.

פרק ו א

גופה של בהרת, כגרים חצי פול הקילקי, שם מקום שפולים שלקה גדולים מרבע, וזהו שיעור מצמצם שבבהרת, ומה היה הנגע עגל או ארך, צריך שיפנה בו בגריעי מרבע. מקום הנגע תשע עדשות, מקום עדשה ארבע שערות, כמו שהן גדלים בגוף האדם, נמצאו שלשים ושש שערות, וילוף לה מדברי הרב (שם י) "שער לבן ומחיית בשר חי בשאת", לומר לך שלא תהא טמאה עד שתהא בה פדי לקבל שער לבן ומחיה בתוך השאת.

דברי בשאת, שתהא בתוך השאת. ב בהרת שהיא כגרים, ובה מחיה כעדשה, שכן שעורה (כמו שמבאר במ"ב ס"ד), רבתה המבהרת טמאה משום פסיון, נתמעטה ואין בה כגרים, טהורה. רבתה המחיה ונשאר כעדשה כעדשה מכל צד, ומיירי כשהיה בהבהרת מקדם כגרים בלא מחיה, שהבהרת עצמה היה בה כגרים וקרבתה המחיה טמאה. נתמעטה המחיה מכעדשה, כגון שרבתה הבהרת לפנים, טהורה. רש"ג גריס רבתה המחיה, שהיה בהרת המחיה מבוצרת, דבעינן בה כעדשה מכל צד. וכן גריס הר"ש והרמב"ם. ג בהרת כגרים ובה מחיה פחותה מכעדשה והסגירה, רבתה הבהרת, טמאה, שהרי פשתה בעור. נתמעטה, טהורה, דהרי אפילו היתה המחיה כעדשה, גם כן טהורה. רבתה המחיה עד כעדשה

ט' אב

משניות מבוארות מסכת נגעים פרק ז

פרש היה בוהק פחות מכעדשה שקמוך לפנימית בוהק והבשר חי חוץ לבהק והריאיזכוי מקפח לבשר חי, סימן פשיון לפנימית, אם נתכסה הבשר חי בבהרת, מחליט הפנימית משום פשיון, ואף על פי שבהק מפסיק, כיון שאין בו כעדשה, וכן דעת התיר"ט עין שם. ז) עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאינן מטמאין משום מחיה, דכתיב (שם ה) "וראה הכהן", בעינן שיראה הנגע עם המחיה כלה כאחד, וכשיש בגריס באחד מראשי אברים, הוא שופע אילך ואילך ואינו יכול לראות כלו כאחד, ואלו הם ראשי אצבעות ידים ורגלים, ארבע פעמים נחשבין אחד. עשרים, וראשי אזנים נחשבין אחד. וראש החוטם אחד, וראש הגויה, הינו אבר המילה, וראשי הדדים שבשאה נחשבין אחד, הרי עשרים וארבעה. וסובר תנא קמא דראשי דדים שבאיש קיין שאינן בולטים כל קב, אין זה שפוע. רבי יהודה אומר, אף ראשי דדים של איש. רבי אליעזר אומר אם היבלות, אם יש בראש הבילת נגע, אינו מטמא. והדלדולין, בשר שפרש ונתדלדל. ויש גורסין תלתלין, והינו בשר שנעקר כמו תל גבוה אינן מטמאין משום מחיה. ח) אלו מקומות באדם שאינן מטמאין בבהרת, הינו בארבעה מראות נגעים, תוך העין, תוך האזן, שכל אלו אינן חשובים כעור בשר, דכתיב (שם ב) "בעור בשרו", והני כבשר חשוב. וכן תוך החוטם, או תוך הפה, הקמטין שבשאר הגוף באדם שמן, והקמטין שבצואר, תחת הדד, שנראית כמניקה את בנה, ומה שאינו נראה אינו מטמא. ובית השחי, מקום שנשאר מכסה במוסק זיתים בשעה שמלקטן הזיתים. כף הרגל שאדם דורס עליה ומכוסה תמיד, דכל אלו אינן עור בשר הנראה, כדכתיב (שם יב) "לכל מראה עיני הכהן", דלא חשיב עור בשר. הראש והזקן, אין מטמאין בבהרת, הראש אינו הזקן הוא, אין לראש ולזקן אלא טמאת נתקין. בשחין והמכוה, והדקדה המורדין הינו שלא נקרם עור שלהן כקלפת השום, אינן מטמאין בנגעים, דכתיב גבי שחין (שם יח) "שחין ונרפא", וגבי מכוה (שם כד) "והיתה מחית המכוה", כל אלו השנוין במשנה אינן מטמאין בנגעים ואינן מטמרפין בנגעים, אם היה קחצי גריס בתוך אחד המקומות וחצי גריס חוצה לו, אין מצטרפין. ואין הנגע פושה לתוכן, כפי שאין נטמאים בנגע כך אינן מטמאים בפשיון. בשחין והמכוה, דאם פרח בכלו, ושב באחד מהשנוין במשנה בשר חי, אינו מטמאין משום מחיה. וכן אם היה אחד מן המקומות מבצר בתוך הנגע, אין הנגע מטמא משום מחיה שיש במקומות הללו. ואין מעבכין את החופך כולו לבן, דכתיב (שם יב) "וכסתה הבהרת את כל בשרו מראשו ועד רגליו", עור הראוי לראות בו נגע, פרט לאלו שאינן מטמאין משום נגע. וחזר הראש והזקן ונקרחו ונעשו צרבת, והמכוה והדקדה חזרו ונעשו צרבת, הרגל שאדם דורס עליה ומכוסה תמיד, דכל אלו אינן עור בשר הנראה, כדכתיב (שם יב) "לכל מראה עיני הכהן", דלא חשיב עור בשר. הראש והזקן, אין מטמאין בבהרת, הראש אינו הזקן הוא, אין לראש ולזקן אלא טמאת נתקין. בשחין והמכוה, והדקדה המורדין הינו שלא נקרם עור שלהן כקלפת השום, אינן מטמאין בנגעים, דכתיב גבי שחין (שם יח) "שחין ונרפא", וגבי מכוה (שם כד) "והיתה מחית המכוה", כל אלו השנוין במשנה אינן מטמאין בנגעים ואינן מטמרפין בנגעים, אם היה קחצי גריס בתוך אחד המקומות וחצי גריס חוצה לו, אין מצטרפין. ואין הנגע פושה לתוכן, כפי שאין נטמאים בנגע כך אינן מטמאים בפשיון. בשחין והמכוה, דאם פרח בכלו, ושב באחד מהשנוין במשנה בשר חי, אינו מטמאין משום מחיה. וכן אם היה אחד מן המקומות מבצר בתוך הנגע, אין הנגע מטמא משום מחיה שיש במקומות הללו. ואין מעבכין את החופך כולו לבן, דכתיב (שם יב) "וכסתה הבהרת את כל בשרו מראשו ועד רגליו", עור הראוי לראות בו נגע, פרט לאלו שאינן מטמאין משום נגע. וחזר הראש והזקן ונקרחו ונעשו צרבת, והמכוה והדקדה חזרו ונעשו צרבת, שנתרפאו בו שחין ומכוה, אינן מטמרפין בנגעים. ז עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאינן מטמאין משום מחיה, ראשי אצבעות ידים ורגלים, וראשי אזנים, וראש החוטם, וראש הגויה, וראשי הדדים שבשאה, אף דבריך אינן מקיימין: ד כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטמאה, משנזקק לטמאה, ספקו טמא. כיצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, בסוף שבוע בזה כסלע ובזה כסלע, ואינו ידוע באיזה מהן פשה, בין באיש אחד בין בשני אנשים, טהור. רבי עקיבא אומר, באיש אחד, טמא. ובשני אנשים, טהור; ה משנזקק לטמאה, ספקו טמא כיצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, בסוף שבוע בזה כסלע ועוד ובזה כסלע ועוד, שניהן טמאין. אף על פי שחזרו להיות כסלע וכסלע, שניהן טמאין, עד שיחזרו להיות כגרים. זה הוא שאמרו, משנזקק לטמאה, ספקו טמא.

פרק ו א

גופה של בהרת, כגרים חצי פול הקילקי, שם מקום שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, באו בסוף שבוע בזה כסלע ועוד ובזה כסלע ועוד, בדעביהם פשה, שניהן טמאין, אף על פי שחזרו להיות כסלע וכסלע, ונמצא שבאחד מהם הלך הפשיון ונטהר, מכל מקום שניהם טמאין עד שיחזרו להיות כגרים, שאז בשניהם הלך הפשיון. זה הוא שאמרו חכמים משנזקק לטמאה ספקו טמא, דברי הרב (שם ז) "ונטהרו הכהן", את הנדאי הוא מטהר ואינו מטהר הספק.

פרק ו א

גופה של בהרת, כגרים חצי פול הקילקי, שם מקום שפולים שלקה גדולים מרבע, וזהו שיעור מצמצם שבבהרת, ומה היה הנגע עגל או ארך, צריך שיפנה בו בגריעי מרבע. מקום הנגע תשע עדשות, מקום עדשה ארבע שערות, כמו שהן גדלים בגוף האדם, נמצאו שלשים ושש שערות, וילוף לה מדברי הרב (שם י) "שער לבן ומחיית בשר חי בשאת", לומר לך שלא תהא טמאה עד שתהא בה פדי לקבל שער לבן ומחיה בתוך השאת.

דברי בשאת, שתהא בתוך השאת. ב) בהרת שהיא כגרים, ובה מחיה כעדשה, שכן שעורה (כמו שמבאר במ"ב ס"ד), רבתה המבהרת טמאה משום פסיון, נתמעטה ואין בה כגרים, טהורה. רבתה המחיה ונשאר כעדשה כעדשה מכל צד, ומיירי כשהיה בהבהרת מקדם כגרים בלא מחיה, שהבהרת עצמה היה בה כגרים וקרבתה המחיה טמאה. נתמעטה המחיה מכעדשה, כגון שרבתה הבהרת לפנים, טהורה. רש"ג גריס רבתה המחיה, שהיה בהרת המחיה מבוצרת, דבעינן בה כעדשה מכל צד. וכן גריס הר"ש והרמב"ם. ג) בהרת כגרים ובה מחיה פחותה מכעדשה והסגירה, רבתה הבהרת, טמאה, שהרי פשתה בעור. נתמעטה, טהורה, דהרי אפילו היתה המחיה כעדשה, גם כן טהורה. רבתה המחיה עד כעדשה

ט' אב

משניות מבוארות מסכת נגעים פרק ז

ז עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאינן מטמאין משום מחיה, ראשי אצבעות ידים ורגלים, וראשי אזנים, וראש החוטם, וראש הגויה, וראשי הדדים שבשאה. רבי אליעזר אומר, אף היבלות והדלדולין אינן מטמאין משום מחיה: ח אלו מקומות באדם שאינן מטמאין בבהרת, תוך העין, תוך האזן, תוך החוטם, תוך הפה, הקמטין, והקמטין שבצואר, תחת הדד, ובית השחי, ואינן מצטרפין בנגעים, ואין הנגע פושה לתוכן, ואינן מטמאין משום מחיה, ואין מעבכין את החופך כולו לבן. חזר הראש והזקן ונקרחו, השחין והמכוה והדקדה עד שלא נעשו צרבת, נעשו צרבת וחזיו, רבי אליעזר בן יעקב מטמא. שתחלתן בטמאה וסופן טמא לא חישינן לפסק שביתתם. וחכמים מטהרים. כיצד לחכל, היתה בין לחכל בין לחמיר, היתה כשלב ונעשה כסיד החיכל, בצמר לבן עד שלא נתגיר ונעשה אחר שנתגיר, ומפרש המנא כגון נעשית מטפחת שהיתה מתחלה תולדה, היתה לחיות שאת, או שהשאת נעשית מטפחת, או עזה, נעשית מטפחת שלה. כיצד לחמיר, היתה מתחלה כרוס ביצה ונעשה כצמר לבן, היתה כסיד החיכל לפני שנתגיר ובשלב אחר שנתגיר, בכל דיינים אלו רבי אליעזר בן עזריה אומר טהור לגמרי, דסובר כל שנשתנה ממראה לראה חיוב, אמרינן הוא

טמאה. נתמעטה המחיה, שפשתה הבהרת עליה, רבי מאיר מטמא, דחשיב לה פשיון גם שפשתה הבהרת לצד עלי מקום המחיה. וחכמים מטהרים, שאין הנגע פושה לתוכה, דפשיון מבפנים לא חשיב פשיון. ומה שאמרו מטהרים, אין הפרוש מטהרים לגמרי, אלא שאין זה סימן טמאה, אלא שיש עוד ד) בהרת יתרה המבגרים ובה מחיה יתרה מכעדשה, רבו או שנתעבו אחד משניהם טמאים, ובלבד שלא יתמעטו מכשיעור, דהמחיה לא יתמעטו מכעדשה, והבהרת לא תתמעטו מכגריס, ולא תקרב המחיה לסוף הבהרת בפחות מכדי שתהא בו שתי שערות. ה) בהרת כגריס מרבע, ומחיה כעדשה מקפחת, וחוזר למחיה בהרת כגריס מקפח סביב המחיה, והרי יש כאן שתי בהרות, אחת המחיצה ואחת פנימית, ומחיה מפסקת ביניהן סביב, הפנימית דינה להסגיר, דאין לה מחיה באמצעיה, והחיצונה דינה להחליט, דמחיה המקפח לפנימית סימן טמאה לחיצונה, שהרי היא מבוצרת באמצע הבהרת החיצונית, כן דעת תנא קמא. אמר רבי יוסי אין המחיה סימן טמאה לחיצונה, מפני שהבהרת לחוכה, דקבר רבי יוסי דבעינן נגע מכל צד דהמחיה בתוכה, וכאן יש מחיה ונגע בתוכה. (אבל אם) נתמעטה המחיה מכעדשה הלכה לה, פרוש או שהלכה לה לגמרי, שפשתה הבהרת עליה, רבן גמליאל אומר אם מבפנים היא בלה, שהבהרת הפנימית כסתה המחיה, סימן פשיון לפנימית, והחיצונה טהורה, כיון שהלכה מחיה, או שנתעבה מכעדשה, ומחליטה לפנימית, שהרי הפנימית פשתה מבחוץ, ואם הבהרת החיצונה כסתה המחיה, נשתנתה בא במבחוץ, החיצונה טהורה, שנתמעטה מחיה, והפנימית לחסגיר, שהרי הנגע הפנימי עמד בעיניו. רבי עקיבא אומר בין כך ובין כך טהורה, הינו בין כלתה מבפנים בין כלתה מבחוץ, טהורה, דאפילו פשתה מבפנים כמבפנים שהפשיון אינו לעור הבשר אלא למחיה שבתוך הבהרת, הרי כמו פושה לתוכו, דלא הוי סימן טמאה. ז) אמר רבי שמעון, אימתי החיצונה מובאת, שהמחיה הפנימית אם פחות ולא יותר. אבל אם היתה המחיה יתרה מכעדשה, המותר סימן פשיון לפנימית, והחיצונה טמאה, הינו שפשתה בעיניים עד שהמחיה כעדשה מצמצמת לא פחות ולא יותר. אבל אם היתה המחיה יתרה מכעדשה, המותר סימן פשיון לפנימית, והחיצונה טמאה, הינו שפשתה בעיניים עד שהמחיה יתרה מכעדשה, ומיירי כשהיה בהבהרת מקדם כגריס בלא מחיה, ואם הבהרת עצמה היה בה כגריס וקרבתה המחיה מכעדשה, כגון שרבתה הבהרת לפנים, טהורה. ר"ע גריס רבתה המחיה, שהיה בהרת המחיה מבוצרת, דבעינן בה כעדשה מכל צד. וכן גריס הר"ש והרמב"ם. ג) בהרת כגריס ובה מחיה כעדשה והסגירה, רבתה הבהרת, טמאה, שהרי פשתה בעור. נתמעטה, טהורה, דהרי אפילו היתה המחיה כעדשה, גם כן טהורה. רבתה המחיה עד כעדשה

ט' אב

משניות מבוארות מסכת נגעים פרק ז

ז עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאינן מטמאין משום מחיה, ראשי אצבעות ידים ורגלים, וראשי אזנים, וראש החוטם, וראש הגויה, וראשי הדדים שבשאה. רבי אליעזר אומר, אף היבלות והדלדולין אינן מטמאין משום מחיה: ח אלו מקומות באדם שאינן מטמאין בבהרת, תוך העין, תוך האזן, תוך החוטם, תוך הפה, הקמטין, והקמטין שבצואר, תחת הדד, ובית השחי, ואינן מצטרפין בנגעים, ואין הנגע פושה לתוכן, ואינן מטמאין משום מחיה, ואין מעבכין את החופך כולו לבן. חזר הראש והזקן ונקרחו, השחין והמכוה והדקדה עד שלא נעשו צרבת, נעשו צרבת וחזיו, רבי אליעזר בן יעקב מטמא. שתחלתן בטמאה וסופן טמא לא חישינן לפסק שביתתם. וחכמים מטהרים. כיצד לחכל, היתה בין לחכל בין לחמיר, היתה כשלב ונעשה כסיד החיכל, בצמר לבן עד שלא נתגיר ונעשה אחר שנתגיר, ומפרש המנא כגון נעשית מטפחת שהיתה מתחלה תולדה, היתה לחיות שאת, או שהשאת נעשית מטפחת, או עזה, נעשית מטפחת שלה. כיצד לחמיר, היתה מתחלה כרוס ביצה ונעשה כצמר לבן, היתה כסיד החיכל לפני שנתגיר ובשלב אחר שנתגיר, בכל דיינים אלו רבי אליעזר בן עזריה אומר טהור לגמרי, דסובר כל שנשתנה ממראה לראה חיוב, אמרינן הוא

תראה בתחילה:

תראה בתחילה:

הנדקדה שהיה בהם הנגע, כגון דעד שלא באו השחין והמכוה בה הנגע, וכשבאו השחין והמכוה הרי סימן טהרה, דבעינן שיקדים השחין והמכוה לשאת, ודהו עד שלא נעשו צרבת. נעשו צרבת וחיו, שנתרפאו יפה, בכל אלו רבי אליעזר בן יעקב מטמא. שתחלתן בטמאה וסופן טמא לא חישינן לפסק שביתתם. וחכמים מטהרים, הואיל והפסיקה הטהרה ביניהם, כן פרש הרע"ב. ועין בתוי"ט דמפרש לדעת הרמב"ם דמיירי דזקא בחיו לגמרי, דלדעת עור הבשר, ובתי"ט מביא עוד פרושים בזה. ב) נשתנו מראיהן שלו נתמעטה, בין שנשתנו לחכל, בין שנשתנו לחמיר. כיצד לחכל, היתה כשלב עד שלא נתגיר ונעשה כסיד החיכל אחר שנתגיר, ומפרש המנא כגון נעשית מטפחת שהיתה מתחלה תולדה, היתה לחיות שאת, או עזה, נעשית מטפחת שלה. כיצד לחמיר, היתה מתחלה כרוס ביצה ונעשה כצמר לבן, היתה כסיד החיכל לפני שנתגיר ובשלב אחר שנתגיר, בכל דיינים אלו רבי אליעזר בן עזריה אומר טהור לגמרי, דסובר כל שנשתנה ממראה לראה חיוב, אמרינן הוא